

ספר זרעים – Sefer Zeraim – The Book of Agricultural Law

הלכות כלאים – Hilchot Kilayim – The Laws of Mixing Forbidden Species

הלכות . . עניים: מדוע שונה כאן מהסדר המופיע במשנה והוקדמו הלכות כלאיים להלכות פאה? – לקוי"ש ח"י"ז ע' 252.

פרק ג'

ולא . . כלאים: במה נשתנה מאיסור שביעית שתוכנו הוא חיוב השביתה על הארץ? – יין מלכות ספ"א.

פרק ו'

הלכה ה': הביאור הפנימי בהלכה זו – סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 461 הע' 51.

פרק ט'

הנולד . . בהנאה: מכאן משמע שאיסור ההרבעה אינו התולדות כי אם עצם מעשה ההכלאה – לקוי"ש חל"ד ע' 126. **הלכה ח':** מחלוקת רבינו והרא"ש בדין כלאים דחרישה – לקוי"ש חכ"ד ע' 146.

פרק י'

כיון . . כלאיים: בגדר איסור כלאיים – לקוי"ש חל"ד ע' 125. **להתיר כלאים כביצית:** הטעם שרק כלאי בגדים הותרו כביצית – לקוי"ש חכ"ט ע' 122.

שאין . . מצוה: והרי בתחיית המתים יקום עם בגד זה לגופו! – סה"ש תשנ"ב ח"א ע' 29 והע' 25.
הלכה לב': הטעם שהותרו רק כלאי בגדים במקדש ולא כלאי קרקע ובהמה – לקוי"ש חכ"ט ע' 122. ביאור מחלי רבינו והראב"ד ע"ד ההלכה ובפנימיות – לקוי"ש חל"ו ע' 153. ביאור מהותו הפנימית של איסור כלאיים והיתרו באבנט והשייכות להלי מתנות עניים – סה"ש תשי"ג ח"א ע' 368.

Hilchot Matanot Aniim – The Laws of the Gifts to be Given to the Poor

להניח פאה: לא כתב "לעני" – לקוי"ש ח"י"ז ע' 265 הע' 71. **להניח לקט:** בסדר העמדת לקט אחרי פאה והשינוי לגבי פ"א הי"ז – לקוי"ש ח"י"ז ע' 262 הע' 45 ושוה"ג.

פרק א'

לא . . בקוצר: לא הביא הפסוק המופיע בפרשת קדושים – לקוי"ש ח"י"ז ע' 265 הע' 67. **הוא הנקרא פאה:** המשמעות הפנימית בענין פאה – סה"ש תשי"ג ח"א ע' 371. **שנתינתו מצות עשה:** דעת רש"י בזה – לקוי"ש ח"י"ז ע' 264, 265 הע' 66.

פרק ב'

הלכה יז: יישוב קושיית הרא"ש בגמרא במסכת פאה – יין מלכות ס"פ.

פרק ז'

הלכה א: תרי גווני בצדקה – לקוי"ש ח"י"ח ע' 112. **פתוח . . לו:** הפסוק מופיע בפרשת ראה הנקראת לעולם בחודש אלול. הביאור – לקוי"ש ח"י"ד ע' 89. **וכמה:** החילוק בין מ"ש כאן לסיום הלי ערכין וחרמין – לקוי"ש ח"י"ז ע' 219.

מכסין . . מי"ד: לא הובא ההידור שיכסה מן היפה שבכסותו – לקוי"ש ח"י"ז ע' 14 והע' 43. **הלכה יב:** ביאור הדין – לקוי"ש ח"י"ח ע' 111. החילוק בין מ"ש כאן להלי נחלות פ"א הי"א – לקוי"ש ח"י"ח ע' 115. **מותר:** אם מותר לקחת מהעכו"ם בצנעה גם אם יכול לחיות מצדקה של ישראל – רשימות ח' קני"ט ס"ז.

פרק י'

ודת האמת: יש לעיין במקור הביטוי "דת האמת" – לקוי"ש ח"י"ד ע' 211 הע' 2 ושוה"ג. **ואין . . הצדקה:** שקוי"ט במקור הדברים – לקוי"ש ח"י"ז ע' 594. **יחוש לייחוסו:** אם יש לחשוש רק בחסרון שלושת הסימנים כולם – לקוי"ש ח"ל ע' 63, 66. **הלכה ד:** בגדר התנאי דנתינת צדקה בסבר פנים יפות – לקוי"ש ח"י"ד ע' 85, 202.

מעלה . . ממנה: הביאור במעלה זו – לקוי"ש ח"י"ה ע' 159. **הלכה ח:** מעלה זו למעלה גם מנתינת צדקה בסבר פנים יפות – לקוי"ש ח"י"ה ע' 159. **אלא בארץ ישראל:** בדין קדושת ארץ ישראל – לקוי"ש ח"י"ה ע' 9, ח"י"ז ע' 101, ח"י"ח ע' 403.

Hilchot Trumot – The Laws of Trumah – הלכות תרומות

פרק ג'

כל שהוא: בלשון רבינו – לקוי"ש ח"י"ח ע"י 182 הע"י 21.
ויש . . אותה: משום שפעולת הלוי היא רק בירור החלק השייך לתרומת מעשר ולא החלת קדושה חדשה – לקוי"ש ח"י"ח ע"י 69 והע"י 39.
מפריש . . לכול: הביאור הפנימי בזה – סה"ש תשמ"ט ח"ב ע"י 425 בהע"י ושוה"ג.

פרק ד'

ואין . . גוי: הביאור בזה בהבנת גדר שליחות ומחות "שליח עושה שליח" – לקוי"ש ח"י"ג ע"י 113, יין מלכות ספ"ג.
במחשבה . . תרומה: מכאן מובן כוח השפעתה של מחשבה ועד כמה צריכה להיות הזהירות בכל מחשבה! – לקוי"ש ח"י"ח ע"י 63.

פרק ה'

אין . . היפה: אינו רק הידור מצוה אלא איסור לתרום לא מן היפה; אזיל לשיטתיה בלאו "לא תשאו עליו חטא" – לקוי"ש ח"י"ג ע"י 123 והע"י 32. ההוראה בעבודת ה' – יין מלכות ספ"ד.

פרק ז'

שיטמא . . מיוחס: אם ראיית הנגע יכולה להיות ע"י חלל – לקוי"ש ח"י"ב ע"י 88 והע"י 34. **משוך . . מהול:** ההתאמה עם הלי מילה פ"ג ה"ח – לקוי"ש ח"י"ה ע"י 47.

פרק י"ד

עולה . . הכול: מדוע? – לקוי"ש ח"י"ח ע"י 60, יין מלכות ספ"ה.

Hilchot Maasrot – The Laws of Tithes – הלכות מעשרות

הקדמה:

והיא: ההוראה ממצות מעשר – יין מלכות ספ"ו.

פרק א'

במידה . . במניין: הענין בזה – סה"ש תנש"א ח"ב ע' 480.

פרק י"ב

הלכה ב: ממה נפשך! אם נאמן הוא (על פי דבריו בשבת) שפירות מעושרים הם, מדוע לא יאכלו למוצאי שבת? ולאידך, אם אינו נאמן כיצד אוכלים פירות אלו בשבת על סמך דבריו? – יין מלכות ספ"ז.

Hilchot Maaser Sheni – הלכות מעשר שני ונטע רבעי Veneta Revai – The Laws of the Second Tithe and the Produce of the Fourth Year

פרק א'

הלכה א: ההוראה בעבודה הרוחנית מהלכה זו – סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 474.

פרק ז'

הלכה א: ביאור ההלכה בעבודה הרוחנית – יין מלכות ספ"ח, פ"ט. **הלכה ב:** הסברת דברי הרדב"ז; ג' אופנים בגדר פדיון מע"ש – לקו"ש ח"יד ע' 75.

פרק י"א

אימתי מתוודין: צ"ע אם נשים פטורות מוידוי בגלל היותו תלוי בזמן – סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 424
הע' 87 ושוה"ג. **הלכה יד:** המשמעות הפנימית במעשר שני – סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 424.
שלא חלקו בארץ: אך לעתיד לבוא יקבלו הם חלק בארץ ככל בני ישראל – יין מלכות ס"צ.

Hilchot Bikurim – The Laws of the First Fruits (and also the Laws Governing the other Presents Given to the Priests)

פרק א'

הלכה א: טעם לזה שכלל רבינו כל כ"ד המתנות בהל' ביכורים – סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 425. **ופטר חמור:** בגדר פדיית פטר חמור – לקו"ש חל"ו ע' 63 והע' 39 ושוה"ג. **ופטר חמור:** דיוק הגירסא – לקו"ש חל"ו ע' 63 והע' 39 ושוה"ג.

פרק ב'

בפני הבית: מכאן שגם בזמן בית שני חיוב ביכורים הוא מן התורה – סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 732 והע' 92. **הלכה ג:** הענין הפנימי בביכורים ושייכותם למעשר שני – סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 424. **הלכה י:** חלות החיוב במצות ביכורים – לקו"ש חל"ד ע' 149. **אין . . התורה:** הטעם – סה"ש תנש"א ח"ב ע' 815 והע' 64.

פרק ג'

הביכורים טעונון כלי: הביאור – סה"ש תנש"א ח"ב ע' 820. **הלכה ח:** בגדר חיוב נתינת הסל לכהנים ובמצות ביכורים – לקו"ש חכ"ט ע' 145, יין מלכות סצ"א. **{וּחֶלֶף} {קְלוּפָה}:** ככל הנראה, טעה המעתיק והשמיט תיבה זו, והכניס במקומה "חלף", מילה שאינה מופיעה במקור הדברים, במשנה – יין מלכות סצ"א הע' 3 ושוה"ג. **אף כאן בשלמים:** לכו"ע חיוב השמחה לשיטת רבינו קשור בהקרבת הקרבן – לקו"ש חל"ג ע' 67 והע' 43.

פרק ד'

הלכה ג: הביאור בזה – לקו"ש חכ"ה ע' 50 והע' 46, ח"ל ע' 87 והע' 57 ושוה"ג.

פרק ה'

שנאמר: ביאור הראיות מהפסוקים – לקו"ש ח"י"ח ע' 182 והע' 24.

פרק י"ב

אם . . . פודה: מדוע הקדים עריפה לפדייה? – לקוי"ש חט"ז ע' 498.

Hilchot Shmitah Veyovel – The Laws of the Sabbatical and Jubilee Years

הקדמה

שתשבות . . . בשביעית: אם גדר מצות השמיטה הוא שביתת האדם מעבודת הקרקע או שביתת הקרקע – לקוי"ש חט"ז ע' 286.

פרק ד'

להשמיט . . . בשביעית: אם זהו דין בקרקע או בפעולת האדם – לקוי"ש חט"ז ע' 286. הלכה כה: ביאור השיטות בזה – לקוי"ש חט"ז ע' 170 הע' 9.

פרק ט'

התקין פרוזבול: ביאור ארוך בענין תקנת פרוזבול – סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 440.
ממני: דיוק הלשון – לקוי"ש חט"ז ע' 286. נתון . . . לו: רבינו בחר להביא פסוק זה לענין הלוואה ולא כמקור למצות צדקה – לקוי"ש חט"ז ע' 85 הע' 32 ושוה"ג.

פרק י'

נמצאת . . . לארץ: דיון בנושא זמן התחלת המנין דבריאת העולם – לקוי"ש חט"ז ע' 272.
שנה . . . לחורבן: זמן כתיבת ספר ה"יד" והתיווך עם הזמנים שהוזכרו בהל' קידוש החודש – לקוי"ש חט"ז ע' 547, אג"ק חט"ז ע' מ. נפטרו עבדים לבתיהן: שני פרטים בשחרור – לקוי"ש חט"ז ע' 47.

פרק י"ג

הכול ללויים: ביאור גדר בעלות הלויים בערי מקלט ודיוקי לשונות – לקוי"ש חט"ז ע' 91. הלכה ז:
בעלות הלויים היא תמידית אפילו כשהנכס נמצא ברשות אחרת – לקוי"ש חט"ז ע' 92. הלכה ט: דיון
בשיטת רבינו בארוכה ודיוק לשונו – לקוי"ש חט"ז ע' 103. בארץ כנען: "בארץ כנען" לא ינחלו הם
לעולם, גם לא לעתיד, אבל בארץ ישראל יקבלו נחלה לעתיד לבוא – יין מלכות סצ"ב. שאר . . .
ישראל: בגדר מלחמת מדין ויישוב השגת הראב"ד – לקוי"ש חט"ז ע' 207.

מפני . . . לרכיבים: העילוי שנגרם מכך לשבת לוי – לקוי"ש ח"כ ע' 240. ולפיכך . . . העולם: ענין זה בכוהנים – לקוי"ש חכ"ז ע' 120. לא עורכין מלחמה: אם השתתפו במלחמת מדין – לקוי"ש חכ"ח ע' 344. אני חלקך ונחלתך: הסברת שיטת רבינו בהוספת הפסוק – לקוי"ש חכ"ח ע' 117, סה"ש תשי"ג ח"ב ע' 528. הלכה יג: ביאור ההלכה בפנימיות הענינים – לקוי"ש ח"ד ע' 131 הע' 39, ח"ח ע' 192, ח"ט ע' 561, ח"כ ע' 242. ואיש: דיוק הלשון – לקוי"ש ח"ח ע' 325, אג"ק חכ"ג ע' רכ, רלב. מכל באי העולם: דיוק וביאור הלשון "מכל באי העולם" ומקורו – לקוי"ש ח"ח ע' 346 הע' ד"ה באי העולם, חכ"ז ע' 246 הע' 74, חכ"ח ע' 104 הע' 4. ישר: דיוק הלשון – סה"ש תשי"ג ח"ב ע' 534 והע' 51. קודש קודשים: ביכולתו של כל יהודי לגאול עצמו מעניני העולם והחומריות – לקוי"ש חל"ח ע' 225. ולזכות בתואר השייך לכהן גדול! – לקוי"ש חל"א ע' 163, חל"ח ע' 225, חל"ט ע' 370, סה"ש תשמ"ח ח"א ע' 288, ח"ב ע' 409 הע' 11, תשי"ג ח"ב ע' 618. ואכן, בדרגה זו יעמדו כל בני ישראל לעתיד – סה"ש תנש"א ח"ב ע' 512, 589. ביאור כפל הלשון – לקוי"ש ח"ז ע' 36 והע' 23. לעולם ולעולמי עולמים: הביאור הפנימי – לקוי"ש חל"ז ע' 65. ה' . . . גורלי: בפסוק זה טמונים ומרומזים שני אופנים בלימוד התורה – לקוי"ש ח"ח ע' 346 ד"ה תומיך. רמז נוסף בלשון רבינו – סה"ש תנש"א ח"ב ע' 592. יש שצינו את מקור ההלכה בגמ' מסכת נדרים, אך מכמה טעמים מוטב לציין לסוף מסכת הוריות. הביאור – יין מלכות סצ"ג.